

SỞ Y TẾ SƠN LA
BỆNH VIỆN ĐA KHOA TỈNH

CHƯƠNG TRÌNH ĐÀO TẠO LIÊN TỤC PHẪU THUẬT CẤP CỨU BỤNG

Thời gian: 03 tháng (480 tiết)

(Đối tượng: Bác sỹ)

Sơn La, năm 2023

SỞ Y TẾ SƠN LA
BỆNH VIỆN ĐA KHOA TỈNH

CHƯƠNG TRÌNH ĐÀO TẠO LIÊN TỤC
PHẪU THUẬT CẤP CỨU BỤNG

Thời gian: 03 tháng (480 tiết)

(Đối tượng: Bác sỹ)

(Ban hành kèm theo Quyết định số /QĐ-BVĐKT ngày tháng 5 năm 2023
của Bệnh viện đa khoa tỉnh Sơn La)

GIỚI THIỆU CHƯƠNG TRÌNH

Chương trình đào tạo phẫu thuật cấp cứu bụng nhằm đáp ứng nhu cầu ngày càng cao về nâng cao chất lượng chẩn đoán và điều trị phẫu thuật một số bệnh lý cấp cứu Ngoại khoa tại các tuyến cơ sở, đặc biệt là tuyến huyện. Trên thực tế nhiều Bệnh viện huyện còn bỏ sót hoặc phát hiện chậm các bệnh lý cấp cứu Ngoại khoa gây hậu quả nghiêm trọng, ảnh hưởng lớn đến sức khỏe bệnh nhân. Trong nỗ lực xây dựng hệ thống Ngoại khoa, bên cạnh các đầu tư về cơ sở vật chất, trang thiết bị thì cũng có nhu cầu rất lớn về đào tạo đội ngũ nhân viên tại các cơ sở y tế có đủ năng lực trình độ đảm nhận công tác cấp cứu Ngoại khoa.

Thực tế lâm sàng các kỹ thuật phẫu thuật Ngoại khoa nói chung và phẫu thuật cấp cứu bụng nói riêng cũng thay đổi hàng ngày với nhiều tiến bộ, yêu cầu các Phẫu thuật viên phải cập nhật, thực sự thành thạo trong chẩn đoán và phẫu thuật.

Bệnh viện đa khoa tỉnh Sơn La là bệnh viện tuyến cuối của ngành y tế Sơn La đã được đầu tư xây dựng và đi vào hoạt động với quy mô 550 giường bệnh, được bổ sung thêm trang thiết bị mới, hiện đại. Đội ngũ Phẫu thuật viên có nhiều kinh nghiệm và chuyên môn sâu đáp ứng được nhu cầu khám chữa bệnh cũng như nhiệm vụ đào tạo Ngoại khoa mà Sở Y tế giao cho.

Xuất phát từ thực tiễn, nhu cầu đào tạo về phẫu thuật cấp cứu bụng cho các bác sĩ đang hoặc sẽ công tác tại các cơ sở y tế thuộc các bệnh viện tuyến tỉnh hoặc bệnh viện tuyến huyện trong tỉnh, Bệnh viện đa khoa tỉnh Sơn La xây dựng chương trình đào tạo Phẫu thuật cấp cứu bụng với thời gian 3 tháng.

Chương trình này nhằm cung cấp các kiến thức, kỹ năng, thái độ về phẫu thuật cấp cứu bụng cho các bác sĩ mới ra trường hoặc chưa có chuyên khoa Ngoại với mong muốn là sau khi hoàn thành khóa học, các học viên có thể đảm nhiệm được vị trí trực tại các cơ sở y tế sẽ chẩn đoán và phẫu thuật được các bệnh lý cấp cứu Ngoại khoa.

Chương trình bao gồm : Chẩn đoán và phẫu thuật các bệnh lý Ngoại khoa cả về lý thuyết và thực hành. Chương trình cũng nêu rõ các điều kiện cần thiết để tổ chức được khóa học, phân bổ thời gian và cách tổ chức khóa học.

Chương trình đã đáp ứng được những mục tiêu cơ bản của ngành y tế tỉnh Sơn La đặt ra nhằm giúp nâng cao chất lượng chẩn đoán và điều trị người bệnh trong tình hình mới.

CHƯƠNG TRÌNH ĐÀO TẠO LIÊN TỤC

I. Tên khóa học: PHẪU THUẬT CẤP CỨU BỤNG

II. Thời gian đào tạo: 03 tháng 480 tiết

III. Mục tiêu đào tạo

Mục tiêu kiến thức

1. Trình bày được chẩn đoán và kỹ thuật cắt ruột thừa.
2. Trình bày được chẩn đoán và kỹ thuật mổ thủng ổ loét dạ dày - tá tràng.
3. Trình bày được chẩn đoán và kỹ thuật mổ tắc ruột
4. Trình bày được chẩn đoán và kỹ thuật mổ thoát vị bẹn nghẹt.
5. Trình bày được chẩn đoán và thái độ xử trí chấn thương, vết thương bụng

Mục tiêu kỹ năng

1. Chẩn đoán được và thực hiện được kỹ thuật mổ cắt ruột thừa.
2. Chẩn đoán được và thực hiện được kỹ thuật khâu lỗ thủng dạ dày - tá tràng.
3. Chẩn đoán được và thực hiện được kỹ thuật mổ tắc ruột.
4. Chẩn đoán được và thực hiện được kỹ thuật mổ thoát vị bẹn nghẹt.
5. Chẩn đoán được và xử trí được chấn thương, vết thương bụng.

Mục tiêu thái độ

1. Rèn luyện tác phong tỉ mỉ khéo léo trong phẫu thuật
2. Rèn luyện kỹ năng tư duy logic trong chẩn đoán
3. Rèn luyện kỹ năng lựa chọn phương pháp phẫu thuật với từng trường hợp cụ thể.

IV. Học viên tham dự khóa đào tạo

Bác sỹ đa khoa công tác tại các cơ sở y tế, có nhu cầu đào tạo về cấp cứu ngoại khoa cơ bản

V. Nội dung đào tạo:

TT	Tên bài	Mục tiêu học tập	Số tiết		
			Tổng số	Lý thuyết	Thực hành
1.	Viêm ruột thừa cấp và các biến chứng	1. Trình bày được chẩn đoán và các biến chứng của VRTC 2. Thực hiện được các thì mổ mở cắt RT 3. Có ý thức triển khai phẫu thuật trong cấp cứu ngoại khoa .	85	8	77
2.	Thủng ổ loét dạ dày – tá tràng	1. Trình bày được chẩn đoán và thái độ xử trí thủng ổ loét dạ dày – tá tràng 2. Thực hiện được kỹ thuật mổ khâu lỗ thủng dạ dày – tá tràng 3. Rèn luyện tác phong tỉ mỉ khéo léo trong phẫu thuật	92	8	84
3.	Tắc ruột cơ học	1. Trình bày được chẩn đoán và thái độ xử trí tắc ruột 2. Thực hiện được một số kỹ thuật trong phẫu thuật tắc ruột do các nguyên nhân khác nhau 3. Rèn luyện tác phong tỉ mỉ khéo léo trong phẫu thuật	85	8	77
4.	Thoát vị bẹn nghẹt	1. Trình bày được chẩn đoán và thái độ xử trí thoát vị bẹn nghẹt 2. Thực hiện được kỹ thuật mổ thoát vị bẹn nghẹt 3. Rèn luyện kỹ năng trong PT cấp cứu bụng	85	8	77
5.	Chấn thương, vết thương	1. Trình bày được chẩn đoán và thái độ xử trí chấn thương, vết thương bụng 2. Thực hiện được một số kỹ thuật cơ	85	8	77

	bụng	bản trong phẫu thuật chấn thương, vết thương bụng 3. Rèn luyện kỹ năng trong PT cấp cứu ổ bụng			
6.	Kiểm tra thường xuyên		16	4	12
7.	Ôn tập và thi kết thúc		28	4	24
8.	Khai mạc, bế mạc		4	4	
Tổng số			480	52	428

VI. Tài liệu dạy học

Tài liệu tham khảo cho học viên, giáo viên

- Bệnh học ngoại khoa sau đại học Bụng , NXB KH&KT Hà Nội
- Bệnh học ngoại khoa tiêu hoá (2007). Đại học Y- Dược TPHCM- NXBYH.
- Điều trị ngoại khoa tiêu hoá (2007). Đại học Y- Dược TPHCM- NXBYH.

VII. Phương pháp dạy học

- Phương pháp giảng dạy: Giảng viên truyền đạt kiến thức lý thuyết bằng trình chiếu, thuyết trình, thảo luận...
- Thực tập lâm sàng: học viên học thực hành trên lâm sàng tại bệnh phòng sẽ được chia nhóm. Mỗi nhóm có 1 giảng viên hướng dẫn. Học viên được tiếp cận bệnh nhân, hỏi bệnh, thăm khám, làm bệnh án và tập ra các quyết định về chỉ định xét nghiệm, chỉ định điều trị. Học viên có thể tập làm từng bước chẩn đoán, xử trí thực hành kỹ thuật trên bệnh nhân với sự cho phép, hướng dẫn và giám sát của **giảng viên**.
- Học viên sẽ được tham gia trực cùng các ca trực của bác sĩ: 3 - 5 học viên đi trực theo 1 bác sĩ. Học viên được học lâm sàng trong ca trực của mình với sự hướng dẫn, giám sát của bác sĩ trực.
- Thực tập trong khi mổ: Học viên học thực hành trong khi phẫu thuật với sự hướng dẫn, giám sát của giảng viên.

- Phương tiện giảng dạy gồm: Máy tính, máy chiếu (Projector), giấy A0, bảng trắng...

- Thi lâm sàng:

* Các học viên làm bệnh án bệnh nhân trên lâm sàng, giảng viên sẽ kiểm tra bệnh án, ra các câu hỏi (trả lời vấn đáp)

* Đánh giá việc thực hiện các kỹ thuật phẫu thuật trong mô dưới sự giám sát của Giảng viên

- Chỉ tiêu thực hành:

Mỗi học viên nên có một sổ theo dõi học tập và ghi chép các bệnh nhân đã thăm khám, điều trị và các kỹ thuật đã tham gia hoặc trực tiếp thực hiện với xác nhận của giáo viên hoặc bác sĩ điều trị.

VIII. Tiêu chuẩn giảng viên và trợ giảng

* Đội ngũ giảng viên

- Số lượng: Tối thiểu 02 giảng viên;

- Trình độ: Sau đại học trở lên, đang công tác tại khoa Ngoại tổng hợp Bệnh viện đa khoa tỉnh Sơn La.

IX. Thiết bị, học liệu cho khoá học

Cơ sở vật chất và trang thiết bị học tập:

- Phòng học lý thuyết: 1 phòng diện tích 80m², có đủ chỗ cho 30 học viên.
- Phòng học thực hành: Phòng mổ tại khoa phẫu thuật Gây mê hồi sức
- Phương tiện nghe nhìn: Bảng, bút viết, máy tính và máy chiếu
- Trang thiết bị, đồ dùng học tập
  - Bộ dụng cụ phẫu thuật ổ bụng trung phẫu
  - Bộ dụng cụ phẫu thuật ổ bụng đại phẫu

X. Hướng dẫn tổ chức thực hiện chương trình

* Phân bố thời gian khóa học:

- Quỹ thời gian

12 tuần x 5 ngày x 8 tiết học = 480 tiết

* Phân bố thời gian

- Khai giảng, bế giảng: 4 tiết.
- Kiểm tra thường xuyên: 16 tiết.
- Học lý thuyết: 12 tiết.
- Học thực tập lâm sàng: 420 tiết
- Ôn tập và thi kết thúc khóa học: 28 tiết

* Thời gian biểu

Tuần 1

Thời gian	Thứ 2	Thứ 3	Thứ 4	Thứ 5	Thứ 6
Buổi sáng	Khai giảng và Kiểm tra đầu vào	Học LT	Học LT	Học LT	Học LT
Buổi chiều	Học LT	Học LT	Học LT	Học LT	Học LT

Tuần 2

Thời gian	Thứ 2	Thứ 3	Thứ 4	Thứ 5	Thứ 6
Buổi sáng	Học LT	Thực tập lâm sàng	Thực tập lâm sàng	Thực tập lâm sàng	Thực tập lâm sàng
Buổi chiều	Thực tập lâm sàng	Thực tập lâm sàng	Thực tập lâm sàng	Thực tập lâm sàng	Thực tập lâm sàng

Tuần 3

Thời gian	Thứ 2	Thứ 3	Thứ 4	Thứ 5	Thứ 6
Buổi sáng	Thực tập lâm sàng	Thực tập lâm sàng	Thực tập lâm sàng	Thực tập lâm sàng	Thực tập lâm sàng
Buổi chiều	Thực tập lâm sàng	Thực tập lâm sàng	Thực tập lâm sàng	Thực tập lâm sàng	Thực tập lâm sàng

Tuần 4 → 11

Thời gian	Thứ 2	Thứ 3	Thứ 4	Thứ 5	Thứ 6
Buổi sáng	TT lâm sàng	TT lâm sàng	TT lâm sàng	TT lâm sàng	TT lâm sàng

Buổi chiều	TT lâm sàng	TT lâm sàng	TT lâm sàng	TT lâm sàng	TT lâm sàng
------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Tuần 12

Thời gian	Thứ 2	Thứ 3	Thứ 4	Thứ 5	Thứ 6
Buổi sáng	TT lâm sàng	Ôn thi			Thi đầu ra
Buổi chiều	TT lâm sàng	Ôn thi			Bế mạc

Ghi chú:

1. Buổi sáng = 4 tiết/buổi, bắt đầu từ 8h00 và kết thúc vào 11h30
2. Buổi chiều = 4 tiết/buổi, bắt đầu từ 13h30 và kết thúc vào 17h.
3. Với các buổi học lý thuyết, giữa buổi có nghỉ giải lao

* Tổ chức khóa học

- Mỗi lớp học không quá 10 học viên.
- Khóa học được tổ chức tại Bệnh viện đa khoa tỉnh Sơn La và do phòng Chỉ đạo tuyển trực tiếp quản lý;
- Mỗi lớp học có 01 giáo viên phụ trách và đồng thời là tư vấn hỗ trợ học tập cho mỗi học viên;
- Học viên trong lớp bầu lớp trưởng và 1 – 2 lớp phó;
- Học lý thuyết tại Hội trường số 2 của Bệnh viện đa khoa tỉnh Sơn La;
- Thực hành: Tại khoa Ngoại tổng hợp và khoa Phẫu thuật Gây mê hồi sức Bệnh viện đa khoa tỉnh Sơn La

XI. Đánh giá và cấp Chứng nhận/chứng chỉ đào tạo liên tục

* Đánh giá kiến thức trước khóa học

Hình thức: kiểm tra viết

Thời gian: 30-45 phút;

Phương pháp: Câu hỏi tự luận/bài tập xử trí tình huống hoặc câu hỏi trắc nghiệm khách quan.

* Đánh giá kiến thức sau khóa học

Hình thức: kiểm tra viết

Thời gian: 30-45 phút;

Phương pháp: Câu hỏi tự luận/bài tập xử trí tình huống hoặc câu hỏi trắc nghiệm khách quan.

- Kiểm tra thực hành:

Hình thức: Làm bệnh án lâm sàng trên người bệnh, xử trí cấp cứu trên người bệnh hoặc mô hình (tùy theo nội dung kiểm tra);

Thời gian: 90 – 120 phút;

Phương pháp: Quan sát bằng bảng kiểm và vấn đáp.

Các chỉ tiêu cho từng học viên:

Bệnh án: làm được ít nhất 5 bệnh án cho từng bệnh lý đã được học.

Kỹ thuật:

CÁC CHỈ TIÊU THEO CHƯƠNG TRÌNH ĐÀO TẠO

TT	Tên thủ thuật, kỹ thuật	Chỉ tiêu về thực hành (số lượng)		
		Quan sát	Trợ giúp	Tự làm
(1).	Mở bụng đường Macburney	10	5	3
(2).	Mở bụng đường trắng bên bên phải	10	5	3
(3).	Cắt ruột thừa xuôi dòng	10	5	3
(4).	Cắt ruột thừa ngược dòng	5	3	1
(5).	Cắt, buộc cầm máu mạc treo RT	5	3	1
(6).	Buộc, vùi gốc RT	10	5	3
(7).	Mở bụng đường giữa trên – dưới rốn	5	3	3
(8).	Khâu lỗ thủng dạ dày – tá tràng	5	3	2
(9).	Gỡ dính ruột, cắt dây chằng	5	3	1
(10).	Cắt đoạn ruột non	5	1	1
(11).	Nối ruột non tân – tận 2 lớp	5	1	1

(12)	Cắt cổ bao thoát vị giải phóng tạng thoát vị trong thoát vị bẹn nghẹt	2	1	1
(13)	Bóc tách, cắt bao thoát vị	2	1	1
(14)	Phục hồi thành bụng theo phương pháp Bassini	5	1	1
(15)	Khâu vết thương ruột non	2	1	1
(16)	Các kỹ thuật cầm máu	10	5	3
(17)	Rửa, lau, dẫn lưu bụng	10	5	3
(18)	Đóng vết mổ bụng	10	5	5

Điểm thi kết thúc: Trung bình cộng của hệ số điểm bài thi viết và điểm bài thi thực hành, trong đó điểm lý thuyết hệ số 1, điểm thực hành hệ số 2.

* Cấp chứng chỉ/Chứng nhận

- Những học viên đủ các tiêu chuẩn sau đây thì được Giám đốc Bệnh viện đa khoa tỉnh Sơn La cấp Giấy Chứng chỉ/Chứng nhận Đào tạo liên tục theo quy định của Thông tư 26/2020/TT-BYT ngày 28/12/2020 của Bộ Y tế.

- Không nghỉ quá 10% tổng số thời gian khóa học.

- Điểm trung bình của các điểm thành phần phải từ 5 trở lên.

- Những học viên không đủ những tiêu chuẩn trên không được cấp giấy chứng nhận và sẽ bị trả về đơn vị công tác./.